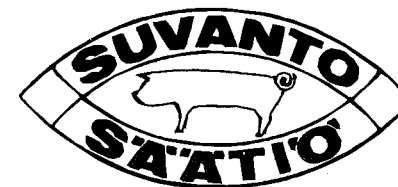

SUVANNON

Vieläkö joku tunnistaa vanhan valokuvan henkilöt? Tiettävästi nuorisoseurantalolla otettu kuva, taaimpana 3. vasemmalta Elina Kuuppo, eli Sipiläinen syntyjään. Sivu 16.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 3 • 1997

TOUKOKUU

Sukulaisia kaivataan

Lilja Sulonen Kanteenmaasta olisi kiinnostunut saamaan tietoa äitinsä suvusta.

- Äitini kotikunta oli Sakkolassa, Luprikkala. Äiti oli Anni Kilpeläinen, omaasukua Raaska, Joonas ja Varpu Raaskan ainoa tytär. Varpu oli omaasukua Lopenen.

- Äidin sukulaisista emme tiedä mitään, näistä Raaskan nimisistä. Lopokset tiedettiin, kirkon läheltä, siellä käytiin aina äidin kanssa.

Lilja Sulonen kertoo, että äidillään oli tätejä, enoja ja serkkuja.

- Olisi mukavaa, jos jokus sattuisi vielä heistä tietämään. Äitimme oli syntynyt 25.2.1875 ja kuoli 10.1.1968 Huhtamossa Huittisissa. Me asumme Kanteenmaassa, lähellä Punkalaitumen rajaa. Mahdollisia tietoja voi laittaa osoitteella Lilja Sulonen, Kapiantie 59, 31970 Kanteenmaa.

Patteri, ei prikaati

Edellisessä Suvannon Seudussa kerrottiin sakkolalaisten ja rautulaisten patterista, 1. Er. Pri, talvisodassa. Tässä tarkennettakoon, että kyseessä oli siis patteri eikä prikaati, kuten välillä tekstissä virheellisesti vilahti. Yrjö Raaska toki tiesi, mitä kirjoitti, mutta latomisvaiheessa puolustusvoimien termistöstä tietämätön muutteli lyhennystä virheellisesti. Anteeksi.

Sakkola-Seuralla vuosikokous naistenpäivänä

Virkki-Käsityö museo tarjosi hyvät puitteet karjalaisen kädentaidon ja karjalaisen naisen teemavuoden kokoukselle. Ennen kokousta oli mahdollisuus tutustua työnäytöksiin, kun Joel Nokelainen vuoli lintuja ja Maijukka Paulaharju opetti neulakintaan tekoa. Karjalaisesta naisesta oli malliesimerkkinä Tyyne-Kerttu Virkki, Sakkola-Seuran kunniajäsen, jonka elämäntyötä museo on.

Avatessaan kokouksen puheenjohtaja Eila Aro muistutti, etteivät kädentaidot Karjalassa olleet vain naisten taitoja, vaan myös miehet olivat taitavia. Esimerkkinä tästä Eila Aro esitteli isänsä eli äijänsä tekemän tuohisen kylvökopsan vuodelta 1938, kopsa löytyi 1942 ja otettiin mukaan 1944 toiselle evakkomatkalle.

Toimintaa ja tilejä koskevat seuran asiat hyväksyttiin yksimielisesti ja johtokunta sai tili- ja vastuuvapauden. Toimintasuunnitelmasta keskusteltiin, mutta todettiin, että johtokunta voi perinteiset retket, sauna- ja tarinaillan ja kirkkopyhän järjestää. Tänä vuonna on lisäksi seuran 35-vuotisjuhla 13.4. ja Sakkolan pitäjäjuhlalat Sakkolassa 2.8. Retki sinne tehdään 1.-4.8. Pikku-

joululla oli myös kannatusta, mutta paikasta puhutaan vielä.

Henkilövalinnat sujuivat sopuisasti: puheenjohtajana jatkaa Eila Aro, erovuoroiset johtokunnan jäsenet Meeri Hakkinen, Reino Söder ja Irma Toivonen valittiin uudelleen. Varajäseniksi valittiin Heikki Karjalainen, Maria Mäkinen ja Risto Rantakari.

Johtokuntaan kuuluvat edelleen Petri Airasvirta, Urho Kallonen, Elina Laine, Maija-Liisa Lamppu, Markku Naskali ja Anni Purontaa.

Tilintarkastajiksi valittiin uudelleen Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strengell, varalle Meeri Lampinen ja Aaro Lopenen.

Jäsenmaksu säilyi vielä entisellään - 50 mk - vaikka todettiin, että Karjalan Liiton jäsenmaksun perusteiden muuttaminen tullee aiheuttamaan jäsenmaksun nousumisen Liitolle ja siten aiheuttaa paineita myös Seuran jäsenmaksulle.

Sakkola-Seura jatkaa toiveikkaana toimintaansa, sillä sakkolalaisten jälkipolvista tulee uutta verta - vaikka vain tipoittain. Aktiivinen jäsenhankinta kannattaa kotiseutumatkoilla ja pitäjäjuhlilla. - EA

Pitäjäjuhlille Sakkolaan etsitään opastusta

Olemme lähdössä Sakkolaan kesän pitäjäjuhlille ja aikomuksemme on samalla tutustua mm. vanhempiemme Ville ja Elsa (os. Korkka) Vanhasen synnyin- ja asuinpaikkoihin. Valitettavasti kumpikaan heistä ei ole enää opastamassa meitä, joten olisimme kiitollisia, jos joku ehkä myös matkalle mukaan lähtevä voisi antaa tietoja mm. seuraavien talojen sijainnista ennen sotia ja mahdollisesti nykyisestä tilanteesta:

- Petäjäjärvi/Ryhmä Osuuskaupan

myymälä, talo nro 13 (Sakkolan kylätuvasta tupa, sivu 245).

- Sudenhäntä (Rajamäki) talo nro 53/ Aapro ja Liisa Korkka sekä talo nro 55/ Iidor ja Lyydia Naumanen (em. kirja, sivu 263).

- Kiviniemi/ "Taajama" talo nro 62/ Vuoksen Maidonmyyntiosuuskunta, jossa sodan aikana toimi Sakkolan Osuuskaupan myymälä (em. kirja sivu 29).

Lisäksi kiinnostaisi tietää, onko Sakkolan Osuuskaupan pääliikkeen talo

nro 58 korjailtu nykyiseksi kerrostaloksi vai onko kysymyksessä aivan uusi talo?

Ystävällisistä vastauksista kiitollisina:

Anna-Liisa Markkunen, puh. 014 - 374 2874 tai

Matti Vanhanen, puh. 015 - 453 525 tai osoitteella Puutarhatie 18 B 4, 51900 Juva

PAUKUN PALSTA

Suvanto Säätiön edustajat Esko Kallonen, Aaro Viskari, Matti Naskali ja Hannu J. Paukku sekä Arvo Räisänen, joka toimi tulkkina, kävivät huhtikuun alkupuolella neuvottelumatkalla Sakkolassa ja Käkisalmessa. Tällä matkalla neuvoteltiin ja allekirjoitettiin sopimus Gromovon (ent. Sakkola) kunnan johdon kanssa Sakkolan kirkon alueen rauhoittamisesta ja luovuttamisesta Suvanto Säätiön käyttöön.

Sopimus neuvoteltiin valmiiksi Gromovon kunnanjohtajan Anastasia Bakatshin kanssa ja vahvistettiin Käkisalmen uuden aluejohtajan Martinovin

toimesta. Sopimusajaksi sovittiin 20 vuotta. Sopimuksen voimassaoloaikaa voidaan molempien osapuolien yhteisestä sopimuksesta jatkaa.

Sopimuksen mukaan Sakkolan entinen kirkko- ja hautausmaa-alue erotetaan ja kunnostetaan Suvanto Säätiön voimin sinne haudattujen Suomen kansalaisten Muistopuistoksi.

Sakkolan kirkon rappusille pystytetyn muistokiven lisäksi säätiöllä on oikeus pystyttää kyseiselle sankarihautausmaa-alueelle muistomerkki sodissa 1918 ja 1939-1944 kaatuneille. Lisäksi sovittiin, että alue säilytetään hyvässä kunnossa yhteistyössä entisten sakkolalaisten ja nykyisten gromovolaisten kanssa.

Suomalaisten tulee huolehtia siitä, että heidän toimintansa ei aiheuta häiriötä eikä minkäänlaista vahinkoa - kuten alueen saastumista tms.

Gromovon kunnan hallinto myötävaikuttaa siihen, että hautausmaa-alueelle ei tuoteta vaurioita eikä aseteta esteitä sanotulla alueella käymiselle.

Nyt voimme rauhassa ja kenenkään estämättä jatkaa viime kesänä aloitet-

tua Sakkolan kirkkotarhan kunnostusta ja sankaripatsaan pystyttämisen valmistelua sankarihaudan lähettävälle.

Vanhan hautausmaan ja kirkkotarhan käyttöoikeuden lisäksi neuvoteltiin ensi kesän Sakkola -juhlien järjestämisestä Sakkolan kirkolla ja Kiviniemessä Gromovon kunnan hallinnon sekä Losevskaja -hotellin johtajan kanssa. Näillä näkymin ei pitäisi olla mitään estettä sille, että Sakkolan pitäjäjuhlalat voidaan pitää suunnitelmien mukaisesti ensi elokuun ensimmäisenä viikonloppuna Sakkolan maaperällä. Tämän hetkisten tietojen mukaan juhlatkalle on ilmoittautunut ilahduttavan paljon väkeä.

Kevätterveisin ja lämmintä kesää odotellen

Hannu J. Paukku

Suvanto Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja

Nimet papereissa, sopimus on saatu 20 vuodeksi Sakkolan hautausmaa-alueesta. Vasemmalta A. Bakatshin, Arvo Räisänen, Esko Kallonen ja Aaro Viskari.

Valtuuskunta vuosikokouksessa

Valtuuskunnan vuosikokouksessa ikuistettiin paikalla olleet jäsenet säätiön 50-vuotishistoriikka varten. Kuvassa valtuuskunnan jäsenistä Esko Kallonen (alh.vas.) Marjo Ristilä-Toikka, Yrjö Raaska, Hannu J. Paukku, Martti Karonen ja Eila Aro, Aulis Rastas (ylh.vas.) Aaro Viskari, Samppa Viskari, Pertti Lopenen ja Lauri Lamppu.

Suvanto-Säätiön valtuuskunta piti vuosittaisen kokouksena Lempäälässä 22.3. Kokouksen aluksi vietettiin hiljainen hetki säätiön pitkäaikaisen tilintarkastajan Kauko Virolaisen sekä valtuuskunnan varajäsenen, Toivo Männikön ja Hilja Ryyppön muistoksi.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen Hannu J. Paukku ja varapuheenjohtajaksi Samppa Viskari. Hallituksessakaan ei tapahtunut henkilömuutoksia, vaan kolmivuotinen toimikausi jatkuu entisellä kokoonpanolla lukuunottamatta edesmenneen Toivo Männikön tilalle valittua Pauli Kurikkaa. Päätettiin myös, että sekä valtuuskunnan että hallitukset varsinaiset ja varajäsenet kutsutaan syyspuolella yhteiseen tilaisuuteen säätiön 50-vuotisuuden juhluvuoden merkeissä.

Kokousväki hyväksyi säätiön toi-

mintakertomuksen, tilit ja myös Suvannon Seutu-lehden tilinpäätöksen - sekä talousarvioesitykset kuluvalle vuodelle. Säätiön talous on edelleen vankalla pohjalla, vaikka päättynyt tilikausi olikin reilut 4 000 markkaa alijäämäinen. Suvannon Seutu puolestaan pyöri viime vuonna plussan puolelle suunnilleen saman summan.

Suvannon Seudun tilaushinta päätettiin pitää entisellään 80 markassa vuonna 1998. Ensi vuoden Sakkolan-juhlien pitopaikasta ei tullut yhtään esitystä, ja juhlia päätettiin tarjota Huittisten Karjala-seuralle.

Valtuuskunnalle selvitettiin myös Sakkolan hautausmaan kunnostustoimenpiteistä, ja pian kokouksen jälkeen lähtivät säätiön edustajat jälleen nyky-Sakkolaan neuvottelemaan viranomaisten kanssa. Tapaamiset hyvät uutiset voi lukea Hannu Paukun pal-

talta.

Tilintarkastajiksi nimettiin Pirkanmaan Tilintarkastus Oy ja Jaakko Valtonen sekä varalle Tuula Laitinen.

Karjalan Liiton ja Karjalaisten Heimotalo Oy:n kokouksiin osallistuvat Suvanto-Säätiön edustajina Eila Aro ja Yrjö Raaska.

Kokouksessa kerrattiin myös taakse jääneen vuoden tapahtumat: mm. Punkalaitumella vietetyt pitäjäjuhlat ja kesän 1997 juhlien järjestelytoimikunnan valmistelut tulevaa pitäjätapahtumaa varten.

Valmisteilla on myös historiikki 50-vuotisen toiminnan johdosta. Historiikkitoimikuntaan kuuluvat Hannu J. Paukku, Esko Kallonen, Yrjö Raaska ja Matti Naskali.

Valtuuskunnan kokoonpano: Hannu J. Paukku pj (henkilökohtainen varajäsen Pauli Kurikka) Samppa Viskari

Sakkola pitäjäesittelyssä

Sakkolan pitäjäesittely oli vuorossa Karjalatalolla helmikuussa yhdessä Vpl. Pyhäjärven kanssa. Sakkolasta kertomassa olivat Sakkola-Seuran puheenjohtaja Eila Aro, Suvanto Säätiötä vuosikymmenet luotsannut Yrjö Raaska ja säätiön nykyinen puheenjohtaja Esko Kallonen, ja paikalla olivat myös käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki sekä säätiöstä mv. Aaro Viskari.

Eila Aro kertoi tunnetuista sakkolalaisista, kuten runoilija Aleksanteri Aavasta ja säveltäjä Armas Maasalosta. Aron puheenvuorossa kuultiin myös yksityiskohtaista tietoa Sakkola-Rautu kansallispuvusta.

Yrjö Raaska palautti mieleen keskeiset paikat, missä pitäjällä käytiin sotien taisteluja.

Esko Kallonen puolestaan puhui nykypäivän Sakkolasta, Gromovosta. Taloja on nähty myös television välityksellä suositussa Metsolat-

sarjassa. Kallonen kertoi neuvotteluista venäläisten kanssa; neuvotteluja on käyty niin muistomerkkiasioissa, hautausmaan kunnostamisesta ja hallinnasta, tulevista pitäjäjuhlista kuin muistakin asioista. Neuvottelujen tuloksena on saatu vuonna 1992 muistomerkki pystyyn Sakkolan entisen kirkon paikalle. Parhaillaan suunnitellaan sankarivainajille muistomerkkiä jo osin kunnostetulle hautausmaalle.

Sanallisen esittelyn lisäksi Karjalatalon yleisö sai katsoa filmikoosteen entisestä vireästä, maataloutta ja yritystoimintaa harjoittaneesta pitäjästä Suvannon maisemissa. Ja tokihan poraatkin muistettiin mainita!

Naapuripitäjä Pyhäjärveä esittelivät Pyhän-Säätiön hallituksen jäsenet. He olivat koostaneet esityksensä kuvaelmaksi, jossa Käikisalmeen matkalla ollut jäi vahingossa pois linja-autosta ja seuraavan lähtöön oli aikaa puoli tun-

tia. Tänä aikana vastaantulijat esittelivät Pyhäjärven piirteitä kulkijalle.

Yksi hauska yksityiskohta oli kosinta pyhäjärveläisten tyyliin:

Kosminen tapahtui ennen vanhaan nk. tuppijuhlissa Kihupyhänä. Nuorta kansaa oli paljon liikkeellä ja tytöt kävelivät kirkkoaholla tyhjä tuppi vyössä selän takana. Tytöllä oli mukana koase, joka sanoi: Täs on tyttö tupelle tullut, ken tahtuo, ni tampatkuo.

Tytöstä kiinnostunut poika pisti puukonsa tytön tuppeen, mutta enempää ei asiasta puhuttu. Viikon perästä poika meni tytön kotiin. Jos puukko oli isketty oven kamanaan, poika otti puukonsa pois ja meni kotiinsa tietäen, ettei kosmiseen suostuttu. Jos puukko ei ollut ovenpielessä, hän meni sisään ja näki puukon pöydän päässä seinässä. Tyttö oli hyväksynyt kosinnan.

Myydään hyväkuntoinen SAKKOLAN KANSALLISPUKU harakalla, koko L, hinta 5 500 mk. Yst. tied. Irma Rantanen, iltapäivisin puh. 03 - 3676 160 tai 0400 - 986 454

Tarjous! Osta kesän pitäjäjuhliin Sakkola-Rautu HARAKKA. Taitavasti tehty, vain yksi kpl. Hinta nyt vain 3 000,- Soita 017 - 3648066

Myytävänä SAKKOLAN PUKU, täydellinen, mukana mm. komea hopeasolki. Vuorelman tekemä, koko n. 42-44. Tied. puh. 03 - 3680 338/ Haveri

vpj (Heimo Viskari) Eila Aro (Aulis Airtto) Esko Kallonen (Hannu Turkkinen) Martti Karonen (Eino Kuisma) Lauri Lamppu (Juha Kuisma) Pertti Lopenen (Onni Jääskeläinen) Maija-Liisa Mäkelä (Yrjö Rytty) Yrjö Raaska (Veikko Karvonen) Aulis Rastas (Eino Kuisma) Marjo Ristilä-Toikka (Pekka Pitkänen) ja Aaro Viskari (Soini Kekki).

Hallituksen kokoonpano: Esko Kallonen pj, Aaro Viskari vpj, Yrjö Raaska (Hannu Turkkinen) Esteri Lopenen (Ritva Koski) ja Matti Naskali siht. (Anneli Kuisma).

Valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuvat myös hallituksen kokouksiin. Päättynyt toimikausi oli ensimmäinen kolmesta.

Säätiön asiamiehenä on toiminut hallituksen puheenjohtaja Esko Kallonen.

KUOLLEITA

Rakkaamme Hilma Meskanen, omaasukua Virolainen, syntynyt Sakkolassa 9.10.1905, kuoli Vilppulassa 28.2.1997. Siunauksen toimitti kirkkoherra Raimo Kemppainen. Äidin kotipaikka Karjalassa oli Sakkolan Kaarnajoki.

”Vuotten vieressä vanhuus saapuu, ja selkä suora painuu kumaraan. Kun jalka heikko astuessa horjuu, niin hyvä nukkua on syliin maan”.

Sirkka Maria Jyräs, omaasukua Anttonen, syntynyt 16.10.1915. Raudun pitäjän Raudunkylässä, kuoli Espoossa 10.3.1997. Hänen asuinpaikkansa Sakkolassa oli Hovinkylä.

Siiri Sinikka Lehtiö, omaasukua Vuorinen, syntynyt 17.1.1929. Sakkolassa, kuoli 22.11.1996. Loimaan aluesairaalaan.

Kirsti Kaarina Suominen, omaasukua Vuorinen, syntynyt 8.7.1930. Sakkolassa, kuoli 26.12.1996. Loimaan aluesairaalaan.

Sisarukset Siiri Lehtiö ja Kirsti Suominen olivat kotoisin Valkjärveltä, Väinö ja Hilma Vuorisen vanhimpina lapsina.

Kirjoita tiedot suruviesteistä ja perhetapahtumista. Tiedot - valokuvien kera - julkaistaan Suvannon Seudun jokaisessa numerossa.

Vieno Hilkka Tuominen, omaasukua Nykänen, syntynyt 24.9.1920. Sakkolassa, kuoli Tampereella 21.12.1996.

Helli Helmi Nykänen, syntynyt 31.10.1922. Sakkolassa, kuoli 26.1.1997. Satakunnan keskussairaalaan. Viimeinen kotipaikkansa oli Huittinen. Hänet siunattiin suuhautaan Punkalaitumelle.

Sisarukset Hilkka Tuominen ja Helmi Nykänen olivat kotoisin Hovinkylästä.

Emma Pärssinen, omaasukua Naskali, syntynyt 12.8.1907. Sakkolassa, kuoli 21.1.1997. kotonaan Punkalaitumella. Emma Pärssisen kotikylä Sakkolassa oli Lapinlahti.

Väinö Johannes Koppanen, syntyi 11.10.1901. Sakkolassa, kuoli 15.3.1997. Urjalan terveyskeskuksessa. Siunaustilaisuus pidettiin 29.3.1997. Urjalan kirkossa, ja siunauksen toimitti Kauko Keränen. Muistotilaisuus oli vainajan kotona läheimpien läsnäollessa.

Väinö oli 95 vuoden iästään huolimatta viimeiseen asti pirteä ja elämänmyönteinen. Hän nukkui ikiuneen yön hiljaisuudessa. Hänen paikkansa kotona jäi tyhjäksi, ja kotiväki kaipaamaan.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 vuotta täytti 16.3.1997. Sylvia Käppi, omaasukua Pekkanen, Jyväskylässä. Tämä ikinuori Karjalan tyttö on kotoisin Sakkolan Riiskasta. Vireyttä hän pitää yllä uimalla ahkerasti ja pelailemalla päivittäin tietokonepelejä, joissa hän päihittää nuoremmatkin perheenjäsenet!

80 vuotta täytti 12.1.1997. Tampereella Helvi Tuntola, omaasukua Kuoppo. Hän on kotoisin Sakkolan Keljasta. Hän työskenteli Tampereella Hatanpään sairaalassa 30 vuotta ja viettää eläkepäiviään ystävien parissa.

75 vuotta täytti 20.1.1997. Pentti Olavi Saksanen Punkalaitumella. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Riiska.

85 vuotta täytti Väinö Rastas 6.2.1997. Punkalaitumella. Syntymäpaikka on Sakkolan Riiskan kylässä; Notko-niminen paikka sijaitsee aivan vuolaana virtaavan Riiska-joen rannalla. Maatalouden työt keskeytti sota-aika, johon kului runsaat viisi vuotta nuoren miehen elämästä. Sotilasarvoltaan mies on vääpeli.

Sotien jälkeen maatalouden harjoitus jatkui Punkalaitumella Talalan kylässä olevalla tilalla. Nykyisin Väinö Rastas asuu kirkonkylässä omassa rivitaloasunnossaan yksin, kodinhoitajien ja terveydenhoitajien avustuksella.

la. Hänellä on kolme tytärtä, vaimo kuoli yli kolme vuotta sitten.

Aikaansa seuraavana ihmisena Väinö Rastaalla oli myös luottamustoimia. Hän oli mm. perustamassa Punkalaitumen Karjalaseuraa 50 vuotta sitten ja on nykyisin ainoa elossa oleva perustajajäsen. Kuvassa karjalaseuran edustajat, puheenjohtaja Raili Mahlamäki ja sihteeri Pirjo Korkka-Vuorinen onnittelemassa seuransa virkeää kunniajäsentä, joka näin Suvannon Seutu -lehden välityksellä haluaa lähettää terveisiä kaikille tutuille.

Marja Rutti, Rastaan vanhin tytär

50 vuotta täytti 2.2.1997. Aila Anne-Myllyniemi, omaasukua Karvanen, Punkalaitumella. Hänelle niin työtä kuin harrastusta ovat antaneet lastenhoito, rakentaminen, martha-toiminta; rakennustöissä mieluisinta maalaaminen, sekä ulko- että sisämaalaukset, ja jos huoltoasema-perheyritykseltä vielä jää aikaa, niin vanhat esineet kiinnostavat - huonekalut, käsityöt, eritoten vanhat riijiyt. Ja tarpeen tullen niiden kunnostus, entisöinti, onnistuu kätevässä käsissä. Oma keräilykohteensa hänellä on sata vuotta vanha Arabia.

Aila Myllyniemen vanhemmat ovat Martta ja Eino Karvanen, Riiska.

Valmistuneita

Filosofian maisterin oppiarvon on saavuttanut Helsingin yliopistossa Jari Karppanen Helsingin Vuosaaresta. Isä, Teuvo Karppanen, on syntynyt Sakkolan Keljassa. Isoäiti, Hilja os. Keskinen, on kotoisin Heinjoelta. Isoisä, Reinhold Karppanen on kotoisin Röykkylästä.

50 vuotta täytti 17.3.1997. Pirjo Lindell, omaasukua Koironen, Tampereella. Vanhemmat Toivo Koironen Sakkolan Sipilänmäeltä ja Eeva Koironen, omaasukua Jääskeläinen, Sakkolan kirkonkylästä. Onnitelukuoroon yhtyvät sisarukset perheeseen.

80 vuotta täytti 21.3.1997. Nestor Kurki Nokialla. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolassa oli Kirkonkylä.

Sakkolaa tehtiin tunnetuksi Huittisissa

Raimo Paukku esitteli Sakkolan pitäjää sanoin ja kuvin.

Huittisten Karjalaisten vuosikokouksen yhteydessä 25.3.1997. tehtiin tunnetuksi Sakkolan pitäjää. Tervehdys-sanoissaan seuran puheenjohtaja Reino Äikiä totesi valtaosan Huittisiin aikoinaan sijoitetuista karjalaisista olevan lähtöisin Sakkolan naapuripitäjästä Vpl. Pyhäjärveltä. Huittisten Huhtamon ja Suttilan kylien asukkaat ovat kuitenkin pääosiltaan sukujuurensa Sakkolasta omaavia.

Kotiseutumatkailun myötä esimerkiksi Pyhäjärvelle matkaaajat kulkevat aina Sakkolan Kiviniemen kautta, joten oli vihdoin paikkallaan esitellä

niin Huittisissa asuvalle karjalaisväestölle kuin myös alkuperäisille huittislaisille, millainen oli Sakkolan pitäjää.

Valkokankaalle heijastettiin ensin luovutettuja pitäjää esittävä kartta. Tämän jälkeen taululle ilmestyi Sakkolan entinen kirkko, Sakkolan porsaat ja kartta varsinaisesta Sakkolan alueesta. Sakkolan Keljasta syntyisin oleva Raimo Paukku esitteli Sakkolan pitäjän syntyä edeten aina sotaan edeltäneeseen aikaan. Raimon esityksestä kuultiin myös, mitä on Sakkolassa tänään. Videofilmiltä katseltiin Suvanto Säätiön teettämä kertomus entisestä ja nykyisestä Sakkolasta.

Raimo Paukun esitystä täydensi hänen järjestämänsä valokuvanäyttely. Sakkolan tytöt Ritva Viskari, os. Inkinen ja Mirja Kaitanen, os. Nihti, esittelivät päällään olleet ja itsensä tekemät Sakkola-Rautu puvut. Ritva Ytti, os. Kekki, lausui Aleksanteri Aavan runoja ja Aarne Karvanen esitti yksinlaulua.

Paikalla ollut runsaslukuinen yleisö esiitti paljon kysymyksiä. Sakkola-esitystä kuunneltiin mielenkiinnolla ja ei tiedä, vaikka moni pyhäjärveläinenkin lähtee ensi elokuussa Sakkola-juhliin rajan taakse.

Mutta ennen Sakkolaan menoa tarvitetaan kaikki Huittisten Karjalaisiin lukeutuvat jäsenet heinäkuun 19-20. päivinä Vpl Pyhäjärvi-juhlien järjestelytehtäviin Huittisiin. Kymmenen vuoden tauon jälkeen tulevan kesän juhlat järjestetään Huittisissa.

Huittisen Karjalaseuran puheenjohtajaksi valittiin Reino Äikiä ja erovuoroisten hallituksen jäsenet Merja Inkinen, Pertti Savolainen, Jorma Kuronen ja Heikki Kiiski valittiin uudelleen hallitukseen. Lisäksi valittiin tilintarkastajat ja toimikuntien jäsenet ja kokoonkutsujat.

Pitäjien esittelyä päätettiin jatkaa syksyllä siten, että vuorossa ovat Räisälä ja Kaukola.

Reino Äikiä

Ritva Viskari ja Mirja Kaitanen omatekoisissa Sakkola-Rautu kansallispuvuissaan.

Sakkolan varhaishistoriaa tutkitaan edelleen

Sakkola-Seuran 35-vuotisjuhlassa esitelmöinyt fil. lis. Pirjo Uino kertoi valloittavasti tutkimuksista, joita on tehty aivan viime vuosina varsinkin Lapinlahdessa.

Tutkija Aleksanteri Saksa Venäjän Tiedeakatemiasta Pietarista on tutkinut Lapinlahden uhrikiviä, kalmistoja ja asuinpaikkoja. Fil. Lis. Pirjo Uino on luvannut kirjoittaa Suvannon Seutuun lähitulevaisuudessa artikkelin näistä asioista.

Meitä sakkolalaisia suorastaan liikutti se lämpö, joka huokui meille rakkaitten paikkojen kuvauksista.

Tilaisuuden alussa Sakkola-Seuran puheenjohtaja Eila Aro muistutti tervetulo- ja puhepuheesta järjestötoiminnan merkityksestä karjalaisuuden säilyttäjänä. Koko ajan vähenee se väki, joilta voi kysyä: "Muistat sie vielä?"

Sakkola-Seurassa jäsenmäärä on vähitellen kasvanut, vaikka vuosittain luonnollinen poistuma on merkittävä. Seurassamme ja sen johtokunnassakin on useita, joilta ei voi kysyä, muistat sie? Toivomme, että he jaksavat pysyä

mukana ja kehittävät toimintaa siihen suuntaan, että karjalaisuus jatkuisi ja eläisi.

Eila Aro päätti puheensa Aleksanteri Aavan vuonna 1947 kirjoittaman runon "Säkeitä heimolleni" ensimmäiseen säkeeseen:

"Ei meiltä häviä heimo, ei Karjala katoa, vaikka kaikki kaatakohot! Karjala ehoi elävi, hengessämme helskähävi sydämissä sykkivissä kautta suuren Suomen niemen."

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Helena Valta jakoi ansiomerkit, jotka saivat hopeisina Meeri Häkkinen, Maija-Liisa Lamppu, Markku Naskali ja Irma Toivonen sekä pronssimerkin Elina Laine.

Seuran jäsen Matti Lemmetty esitti yksinlaulua, jota säesti Veikko Sarto-lahti harmonikalla. Saatiin myös kuulla harvinaisen soittimen, sitran, taitajia. Seuramme jäsen Usko Hirvonen ja toinen sitransoittaja Simo Ojala esittivät sekä suomalaista että saksalaista musiikkia. Yllätysnumerona kuultiin

Pirjo Uino.

vielä taidokasta huuliharpu soittoa, jota esitti Raimo Sirkkiä, samannimisen oopperalaulajan isä. Kantelettaren säkeitä lausui Enni Strengell valloittaen yleisön ilmeikkäällä esityksellä.

Ennen yhteisesti laulettua Karjalaisten laulua käytti Sakkola-Seuran kunniajäsen Tyyne-Kerttu Virkki puheenvuoron, muistuttaen perinteisen säilyttämisen tärkeydestä.

Karjalatalon Yläsali oli sopivasti täynnä ja kahvipöydän talkoilla paistettut piirakat maistuivat juhlaväelle. - EA

**Ansiomerkin saajat.
Oikealta Meeri Häkkinen, Maija-Liisa Lamppu, Markku Naskali, Irma Toivonen ja Elina Laine.**

Nuoranmäen pojilla rässi housut jalassa - ja polkupyörä pääsi

Sakkolan Petäjärveltä, pääsiäisenä 1934, kaksi veljestä talosta, melkein samanikäisiä. Kylänpojat vasemmalta Eemeli ja Matti Nuora, Väinö ja Viljami Virolainen, Juho ja Aapro Lemmetti ja Viljo ja Kauko Virolainen. kuvasta puuttuvat Yllö-Matin Toivo ja Tauno sekä Pursiaisen Leo ja Lauri - eivät olleet paikalla.

1930-luvulla kylännuoret kokoon-
tuivat sunnuntaisin - kuten oheisessa
kuvassa Yllö-Jurkan (Nuora) pihalle.
Juttuja ja vitsejä kertoilemaan viikon
tapahtumista.

Systän Sulo, kyläpuolen poikia, oli
kameramiehenä. Sulo harrasti kuvaus-
ta ja valmisti kuvat itse. Sulo tuli kut-
susta paikalle tai kuvasi kotona piha-
pihlajan alla.

Kylän pojat olivat keskenään sopui-
sia ja hyviä kaveita. Näin kertoi Yllö-
Jurkan Matti (Nuora):

- Arkiset työt lauantaisin lopetettiin
jo hyvissä ajoin, saunottiin ja housut
"rässättiin" - näin valmistauduttiin
pyhäpäivän viettoon.

- Nuorilla oolivat jo lauantai-iltan
omat huvituksensa. Pyhäpäivä pidet-
tiin lepo- ja virkistyspäivänä. Vanhempi
väki taas nautti lauantai-iltana sauno-
misen ja kylpemisen tuomasta raukeas-
ta olost.

Saunan jälkeen syötiin.

- Uunin lämmössä hautunut karjalan-
paisti odotti tuoksuineen, ja liemeen
kastettiin päivällä paistettua peruna-
kakkaraa. A'vot näitä perinneruokia
vieläkin kaipaa.

Pyhäiltapäivänä kokoontuivat pojat
jälleen tuumimaan, mihin mentäisi il-
taa viettämään, jos ei omalla Petäjär-
ven nuorisoseurantalolla ollut iltamia
tai tantsuja.

Kesällä poikien tuumat kävivät yk-
siin - se ei ollut konsti eikä mikään,
kertoo Matti.

- Valkoiset pikeetapidat päälle ja ne
rässihousut jalkaan. Polkupyörähän se
oli paras kulkuväline.

Pikeetapidat, nekin kuin yksistä
tuumin ostetut Kiviniemen kevätmark-
kinoilta, jotka olivat aikaa 7. päivä
toukokuuta - oikein almanakkaan mer-
kityt.

Polkupyörät ostettiin kevätuitto ra-

hoilla ja tienesteillä. Sitten vaan pyhä-
iltana matkaan Vehmaisten tai Mäkrän
seurojentalolle - Raudun puolelle -
naapurikylän tyttöjä rehvaamaan ja
tantsittamaan.

Useampi pojista kuitenkin löysi
oman kylän tytöistä sen mieltietyn ja
elämäntoverin.

Näin ne kuvat jälleen kulki, ja nuo-
ruuden muistot. Mukava niitä on kai-
vaa esille muistojen lokeroista - jos-
kus kirpaiseekin, kun vaan luvasta pe-
räästä pääsee kotiseudulle.

Mutta koskaan rakkaat synnyinseu-
dut eivät jää unhoon. Sen osoittaa nyt-
kin tuleva Sakkolan pitäjäjuhlha enti-
sen kirkon sijaintipaikalla, minne riit-
tää menijöitä.

Onnea matkaan, jos kuulisi vielä kä-
enkin kukkuvan.

Laina Nuora

Hovinkyläläiset yhdessä

Hovinkylän päivän osallistujia Tuomisen pihalla kesällä 1996.

Perinteistä Hovinkyläseuran päivää
vietettiin viime kesänä Nokialla Mau-
ri ja Taina Tuomisella, Tottijärven Jo-
enpohjan kylässä, uudessa pirtissä. Pai-
kalla oli noin 50 henkilöä. Mauri on
Anna Tuomisen, os. Hinkkasen, poika.

Päivän ohjelmaan kuului varsinai-
nen kokous, keskustelua ja tarinointi
sekä isäntävän järjestämää herkullis-
ta kahvi- ja ruokatarjoilua. Viihdeoh-
jelmaa esitti nuorempi väki sekä pia-
nolla että klarinetilla. Vieläkin parhaat
kiitoksemme!

Käydyssä keskustelussa todettiin,
miten vilkasta on kotiseutumatkailu
Karjalaan. Varsin moni paikalla olleis-
takin oli ottanut osaa useammin kuin
kerran Hovinkylän matkoilla. Joukol-
la esitimme kiitokset Hovinkylän mai-
nioille oppaille: Hilikka Innamaa, Ee-

meli Nuora, Leo Hinkkanen, Senja
Mäkihonko, Esteri Hartikainen ja Toi-
mi Virolainen, jotka ovat innokkaasti
ja voimiaan säästämättä paikan päällä
selostaneet ja kuvanneet Hovinkylää
ja Hovinkylän mennyttä elämää nuo-
remmille.

Keskustelimme myös Hovinkylässä
sijaitsevasta "Lahjoitusmaatalonpoiki-
en muistomerkistä". Soini Hartikainen
on jo usean vuoden ajan pitänyt yh-
teyttä sikäläisiin tahoihin patsaan säi-
lyttämisen ja säilymisen puolesta. Ko-
kouksessa todettiin patsas-asia tär-
keäksi ja siihen ollaan valmiita panos-
tamaan edelleenkin.

Hovinkyläseuran jäsentiedot koo-
taan pöytäkirjaan aina kokoontumis-
ten yhteydessä pidettävässä kokouk-

sessä paikallisaapuneista. Kokoukses-
sa päätimme nyt uutena asiana vapaa-
ehtoisen kannatusjäsenmaksun, 30 mk,
suosittamista. Tämä lähinnä kahdesta
syystä: siksi, että saisimme kootuksi
jäsenten nimet yhteystietoineen sihtee-
rille ja toiseksi sen tähden, että saisim-
me varoja alkuperäisten hovinkyläläis-
ten viimeisille kukkatervehdyksille.

Hovinkylän Kirjasto ja Urheiluseu-
ra, kannatusjäsenmaksu 30 mk, PSP
800027-31221502. Tilinpitäjänä toi-
mii Toimi Virolainen Vesilahdesta,
osoite 37370 Narva. Toivomme vilkas-
ta osallistumista!

Tulevaksi kesäksi ei ole suunniteltu
Hovinkylän päivää. Sen sijaan olem-
me isommalla joukolla menossa Sak-
kolaan pitäjäjuhlille.

Pekka Hinkkanen

Kesäjuhlat Imatralla

Karjalan Liiton vuotuiset kesäjuhlat
pidetään Imatralla 13.-15.6.1997.

Perjantaina, ensimmäisenä juhlapäi-
vänä on ohjelmassa mm. Vuoksi-semi-

naari ja piirakkakilpailut. Lauantaina
on vuorossa kyykkää, Karjala Golf ja
Maraton, kuorokavalkadi, Karjalainen
tori, avajaisjuhla, haastesoudut, ilta-

kirkko ja juhlatanssit.

Sunnuntaipäivään kuuluu jumala-
palvelut, juhlaulkue ja päiväjuhlha.

Kimmo Laulajainen

Revot luostarissa

Kaarnajoen Mikkolan Revot kävivät Konevitsan luostarissa toukokuussa 1996.

Kun keväällä 1996 suunniteltiin vuotuista matkaa Sakkolan Kaarnajoelle ja sen lähialueille suvun jäsenten kotipaikoille, päätettiin matkaohjelmaan lisätä käynti Konevitsan luostarissa. Tiesin tuosta luostarista ennestään vain nimen ja sen, että isäni oli ollut saarella asevelvollisuusaikanaan pian vapaussodan jälkeen. Onnistuin saamaan käsiini kirjan, jossa kerrottiin sopivan perusteellisesti luostarin vaiherikas historia (Pappismunkki Arseni: Konevitsan luostari, Otava 1993).

Vuonna 1393 saapui Laatokalle novgorodilainen munkki Arseni, joka halusi perustaa alueelle luostarin. Tuuli painoi hänet Konevitsan saaren rantaan ja Arseni päätteli, että Jumala oli näin valinnut hänelle luostarin paikan. Saarella oli kuitenkin suuri hevosen päätä muistuttava kivi, jonka luona paikalliset asukkaat uhrasivat pakanallisin menoin hevosia. Pakanalliset menot oli saatava loppumaan ja munkki Arseni pirskahti kiville siunattua vettä, jolloin kiven alla asustavat kiusanhenget lensivät korppiparvena mantereella olevaan lahdekkeeseen, jota alettiin kutsua Sortanlahdeksi, suomennettuna Piirunlahti.

Arseeni rakensi lähellä saaren etelärantaa olevan kukkulan rinteeseen majan. Tuota kukkulaa, jonka huippu on noin 30 metriä Laatokan vedenpintaa korkeammalla alettiin myöhemmin kutsua Pyhäksi vuoreksi. Saarelle alkoi kerääntyä Arseenille oppilaita ja luostarirakennuksia alettiin rakennella. Arseni oli tuonut mukanaan Ahtos-vuoren luostarista Kreikasta lahjaksi saamansa Jumalan äitiä esittävän ikonin,

Luostarin kellotorni ja pääportti. Katonkorjaajien telineet näkyvät kuvassa.

joka myöhemmin tuli kuuluisaksi Konevitsan ihmeitekeväksi ikoniksi. Nykyisin se lieene Uuden Valamon luostarissa Heinävedellä.

Luostari kehittyi, ja 1400-luvun lopulla sillä oli maa-alueita ja kalastuspaikkoja Laatokan rantapitäjissä - muunmuassa Sakkolassa. 1500-luvun puolivälissä tuli tuhosi suuren osan luostarin rakennuksista ja Ruotsi-Suomen valloitetusta Käkisalmen läänin ja Inkerinmaan, munkit pakenivat osittain jälleenrakennetusta luostarista Novgorodiin, josta palasivat vasta 1700-luvun alkupuolella, kun Pietari Suuri oli valloittanut nuo alueet takaisin Venäjälle.

Luostarin toiminta elpyi hitaasti 1700-luvun aikana, mutta varsinainen rakennuskausi alkoi vasta 1800-luvun alussa. Käytännöllisesti katsoen kaikki tal-

visodan edellä luostarissa olleet rakennukset on rakennettu 1800-luvulla. Sotien aikana luostarin rakennukset eivät kärsineet kovinkaan merkittäviä vaurioita, mutta irtaimistosta suuri osa jäi talvisodan päättyessä luostariin ja on tuhoutunut tai kadonnut. Näin kävi muunmuassa luostarin arvokkaalle 8000 nidettä käsittäneelle kirjastolle. Munkit siirtyivät sodan jaloista Suomeen ja perustivat vaatimattoman luostarin Keiteleelle, josta viimeiset 9 munkkia siirtyi 1956 Uuteen Valamoon.

Sotien jälkeen luostarin rakennukset ovat olleet Neuvostoliiton Laatokan laivaston käytössä ja rappeutuneet hoidon puutteesta melkoisesti. Luostari luovutettiin 1990-luvun alussa ortodoksiselle kirkolle ja sitä on alettu kunnostaa arkkimandriitta Nazarin johdolla.

18 päivänä toukokuuta 1996 saavuimme Sortanlahden satamarantaan, jossa pieni laiva meitä jo odotti. Lähes koko satamalahti on laivastitukikohdan hallussa, mutta siviililiikenteelle on vähän sivummalla oma laituriinsa.

Kevät oli ollut kylmä ja satamalahti pitkän aallonmurtajan sisäpuolelta vielä jäässä. Jää oli kuitenkin haurasta kevätjäästä, josta pieni laivamme pääsi läpi melko helposti ja vajaan tunnin kuluttua olimme luostarin rannassa. Siellä meitä oli vastassa oppaamme, nuori diakoonimunkki Varnava.

Heti satamassa kuljimme punatiilisen vierastalon ohi ja hieman kauemmas vasemmalle jäi pieni Pyhän Nikolauksen kappeli, johon pyhiinvaeltajien oli tapana heti saarelle saavuttuaan mennä tekemään ristinmerkki. Molemmat rakennukset ovat kunnostamatta ja vierastalossa näyttää olevan jonkinlainen

verstas. Kun sitten jatkamme matkaamme loivaa ylämäkeä luostarin porttia kohti jää vasemmalle puolellemme Aleksanteri I:n vierailun muistoksi pystytetty muistomerkki, josta kaikki metallikilvet on poistettu.

Ennen luostarin portille tuloa ohitamme vielä kaksi hyväkuntoisen näköistä rakennusta. Vasemmalla on mahtava kivihotelli ja oikealla puuhotelli, molemmat rakennettu 1800-luvun puolivälissä luostarissa vierailevia varten. Kivihotelli oli 20- ja 30-luvuilla puolustusvoimien käytössä esikuntarakennuksena. Saarella oli nimittäin raskas rannikkopatteri, joka tosin talvisodassa pääsi helpolla kun se jäi varsin kauas rintamalinjan taakse ja Laatokka oli jäässä.

Ennen varsinaiselle luostarialueelle

menoä pysähdyttiin lähelle pääporttia kellotornin juurelle, jossa munkki Varnava kertoi luostarin vaiheista ja korjaustöiden etenemisestä. Kellotornin kattoa pellitettiin juuri ja siksi pystytelimme hieman kauempana. Pääportti oli aikanaan runsaasti koristettu. Ovis- sa oli isot Pyhittäjä Arseenia ja hänen aikaista Novgorodin piispaa Eufimia esittävät maalaukset. Missä nuo ovet nyt ovat se ei minulle selvinnyt. Taisin livistää vähän kauemmas valokuvamaan komeaa kivihotellia.

Luostarialue on nelikulmion muotoinen ja sitä reunustavat rakennukset joka puolelta muodostaen samalla aidan pääkirkon ympärille. Noissa rakennuksissa olivat munkkien asuintilat, keljat ja taloustilat. Kummassakin takanurkassa oli pienet kirkot ja takaportin päällä sijaisi aikanaan luostarin arvokas kirjasto.

Itse pääkirkko on valmistunut 1809 ja se on kaksikerroksinen. Alakirkko on nyt kunnostettu niin, että siellä voidaan pitää jumalanpalvelukset, mutta entinen komeus ja loisto on pois. Koristelu on varsin niukkaa lukuunottamatta muutamia vastamaalattuja ikoneita ikonostasissa. Pyhittäjä Arseenin maalliset jäännökset löytyivät korjaustöiden aikana kirkon lattian alta ja ne tullaan hautaamaan uudelleen kirkkoon elleivät jo olekin haudattu. Arseenin maalliset jäännökset ovat luostarin arvokkain aarre.

Yläkirkko on vielä kunnostamatta. Sen seinillä ja katossa on aikanaan ollut runsaasti koristemaalauksia ja kuvia pyhistä henkilöistä. Maalaukset ovat suurelta osin pahasti vaurioituneet, mutta on siellä hyvinkin säilyneitä kohtia. Restaurointityöt tulevat vieämään runsaasti aikaa. Ulkopuolelta kirkkoa ei vielä ole ehditty kunnostaa. Katto on kuitenkin vedenpitävä ja ikkunat paikallaan.

Kirkon lisäksi toinen suurempi kunnostuksen kohde on kellotorni, mutta sekin on vielä pahasti kesken. Keittiö ja ruokailutila on kunnostettu välttävään kuntoon. Samoin asuintiloja on kunnostettu. Piha-alueita ympäröivät ra-

Pääkirkon toisessa kerroksessa sijaitsevan yläkirkon koristemaalaukset ovat osittain varsin hyvin säilyneitä, mutta kyllä korjattavaakin riittä kuten pylväihin maalatuista ikoneista näkyy.

kennukset ovat suurimmaksi osaksi kunnostamatta. Kuitenkin kattoja ja ikkunoita on korjailtu niin, että lisävaurioilta välttyään.

Kun varsinainen luostarialue oli nähty, käveltiin noin kilometrin päässä luostarista Pyhällä vuorella sijaitsevaa Kazanin skiittaa, sivuluostaria katsomaan. Se on Konevitsan skiitoista vanhempi ja luostarin säilyneistä rakennuksista vanhin. Skiitta vihittiin 1798. Kirkko on kunnostettu ulkopuolelta ja yksi asuinrakennuksista on asuttavassa kunnossa. Skiitta on kaunis ja kauniilla paikalla. Kukkulan juurella oli aikanaan luostarin hedelmäpuutarha, josta on varmasti kulkeutunut taimia lähialueiden puutarhoihin. Skiitalta puutarhaan viettävässä rinteessä oli ennen talvisotaa yksi luostarin aarteista, 500 vuotias mänty. Se oli arvokas siksi, että se oli ollut olemassa pienenä taimena Arsenin vielä eläessä ja hänen käydessään säännöllisesti rukoilemassa Pyhällä vuorella. Nämä kaksi olivat varmasti kohdanneet joskus. Nyt tuota mäntyä ei enää ole, ei ainakaan munkki Varnava sitä tuntenut.

Matkalla Kazanin skiitalle olimme ohittaneet kauniin rukoushuoneen, joka on pystytetty paikalle, jossa Arseenilla oli tapana levähtää matkallaan

Pyhälle vuorelle.

Konevitsassa on toinenkin paljon nuorempi skiitta, Konevitsan skiitta, runsaan kilometrin päässä luostarista itään Piispanlahden rannalla. Lähelle tätä paikkaa Arseeni oli rakentanut ensimmäisen luostarirakennuksen, mutta luostari siirrettiin hyvin pian nykyiselle paikalle, sillä vanha luostari oli rakennettu liian alavalle paikalle ja Laatokan tulviessa vesi nousi luostariin. Piispanlahti on saanut nimensä siitä, että Novgorodin piispa Eufimi kävi tapaamassa Arseenia 1400-luvun alkuvuosina ja rantautui tuohon lahteen seurueineen. Emme vierailleet tässä skiitassa, joten sen kunnosta ei ole omakohtaista kokemusta, mutta sekin lienee kunnostuksen tarpeessa.

Aikaisemmin kerroin tarinan Hevoskivestä. Se on siksi kaukana luostarista, että päivätken aikana käynti siellä ei onnistu. Hevoskiven päälle on rakennettu pieni rukoushuone, joka on pyhitetty Arseeni Konevitsalaiselle ja Jumalanäidin konevitsalaiselle ikonille. Tuokin ikoni lienee Suomessa ja muistelen sen olevan Ortodoksisen Kirkon museossa Kuopiossa (Älkää ampuko, jos erehdyt). Hevoskiven rukoushuoneine sanotaan olleen ennen talvisotaa valokuvatuimman kohteen Kone-

Kazanin skiitta, luostarin vanhin säilynyt rakennus Pyhällä vuorella. Kellotorni ja sen takana pilkottava kirkko ovat ulkopuolelta kunnostetut.

vitsan saarella.

Aikanaan Konevitsan luostari sai runsaasti rahaa pyhiinvaeltajilta, Venäjän

Pyhiinvaeltajien ja muiden matkalaisten majapaikkana käytetty puuhotelli on ulkoa päin hyvin säilyneen näköineen. Vasemmalla patkka hautausmaan aita ja sen kupolilla koristettu nurkka. Itse hautausmaa on ollut pysäköintipaikkana ja urheilukenttänä.

Kihut nuorille

Karjalaisen Nuorisoliiton valtakunnallinen kesäleiri Kihu -97 pidetään tänä vuonna Kemiön Leirisalossa 4.-8.8.1997. Leiri on saanut nimensä kihusta/kihupyhästä, joka oli luterilaisen kirkon vihkimispäivän juhla, jota vietettiin eri pitäjissä jonain tiettyinä kesäsunnuntaina. Päivä oli erityisesti nuorten juhla, jolloin pääasiana oli tavata muita nuoria.

Salon kaupungin leirikeskukseen odotellaan elokuussa noin 100 Karjalasta ja karjalaisuudesta kiinnostunutta 8-14-vuotiasta tyttöä ja poikaa. Alueelle kohoa tapahtuman ajaksi uusia väliaikaisia leirirakennelmia ja alue muuttuu näin pieneksi karjalaiskyläksi.

Leirillä valmistetaan mm. oma soitin. Luvassa on myös jännittävä seikkailu yms. kesäleiriohjelmaa. Lisätietoja saa Olli Joensuulta p. 09 - 757 1063. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 16.5.

Karjalainen juhannusviikko

Karjalaista juhannusviikkoa vietetään 17.-23.6.1997. Parikkalassa, Karjalan Lomahovissa. Viikon aikana perinnetutkija HuK Hanna Sinisalo esittelee suomalaista juhannusperinnettä kokkoineen ja taikoineen ja kertoo myös nykyisestä kuin sotia edeltäneestä karjalaisesta juhannuksesta. Viikon toisena teemana on karjalainen kansanmusiikki. Tarjolla on kanteleensoiton opetusta, sekä vasta-alkajille että edistyneemmille.

Viikon kustannuksiin on mahdollista hakea myös lomatukea. Siitä tietoa Lomayhtymästä, 09 - 8870 6699 tai 09 - 8870 6680.

Ilmoittautua voi suoraan Karjalan Lomahoviin 05 - 430 851.

Karjalan Liitto järjestää jo kahdeksannen kerran karjalan kielen ja kulttuurin kurssin alan harrastajille.

Kurssi pidetään Petroiskoissa 1.-6.7.1997. Ilmoittautumiset viimeistään 15.5.1997. liiton toimistoon 09- 757 3497 Virpi Mettänen.

Taustalla kumpareen juurella näkyy alue, jossa oli ennen luostarin puutarha täynnä omenapuita. Kuvan henkilöt ovat Inturistin opas, diakoonimunkki Varnava ja sisarukset Aune Asikainen sekä

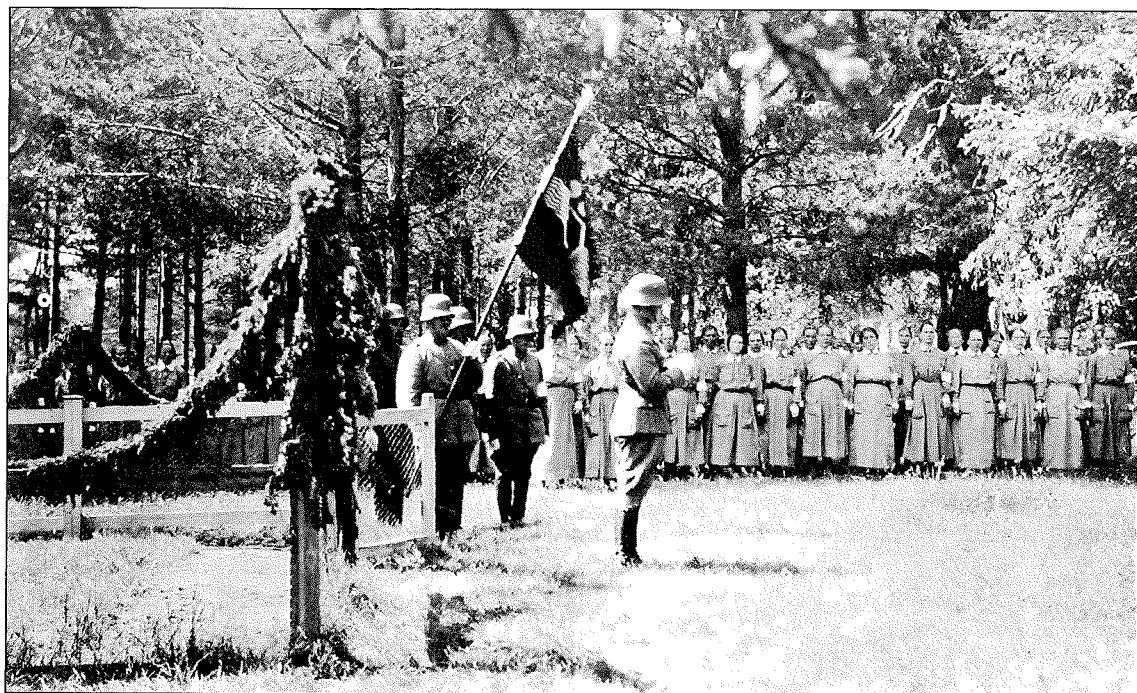
tsaareilta ja ruhtinailta sekä Pietarissa olevista taloistaan. Luostarilla oli myös maa-alueita ja kalastusoikeuksia lähikunnissa ja niiden vuokraamisesta tuli rahaa. Nyt rahaa ei tahdo tulla mistään kunnostustöitä varten. Turistit tietysti tuovat rahaa ja vapaaehtoista työvoimaa tulee Suomestakin, mutta kunnostus käy hyvin hitaasti työ näyttää lähes toivottomalta. Munkeilla ja ennenkaikkea arkkimandriitta Nazarilla näyttää olevan uskoa onnistumiseen. Toivotaan hänelle onnea ja siunausta työssään.

Ennen lähtöä saarelta diakoonimunkki Varnava tarjosi meille teetä ja tosi-

maukasta luostarissa leivottua leipää vaatimattomassa ruokasalissa. Varsinkin hillo, jota tarjottiin oli hyvää. Pientä hämmennystä aiheutti vain se, ettei oikein tiedetty laitetaanko hillo leivän päälle vai venäläiseen tapaan teen sekaan. Mutta väliäkö sillä miten se nautittiin, hyvää se kuitenkin oli ja Konevitsan marjoista tehtyä.

Tässäkin kunnossa 603 vuotias Konevitsa oli komea nähtävä. Kun sinne ehkä muutaman vuoden päästä pääsee uudelleen käymään, toivoo kunnostustyön edistyneen reippaasti. Rahaahan siihen tarvitaan ja toivotaan, että sitä löytyy. Löytyy sitä paljon turhempaan-

Löytyykö kuville kertojaa

Hellevi Kuuppo Helsingistä on lähettänyt julkaistavaksi muutamia kuvia edesmenneen äitinsä Elina Kuupon, os. Sipiläinen, albumista. Tiedot kuvien henkilöistä ovat puutteellisia, mutta ehkä joku tunnistaa. Mikäli kuville vielä löytyy kertojaa, voisi ottaa yhteyden: Hellevi Kuuppo, Lauttasaarentie 6 C, 00200 Helsinki.

Vapaussodassa kaatuneiden muistomerkin äärellä juhlallinen lottavalan teko 6.6.1926.

Kansakoululuokka Sakkolan kirkolta vuonna 1915. Edessä oikealla Tyyne-Kerttu Virkki ja takarivissä oikealla kuvanlähettäjän äiti, Elina Kuuppo, omaasukua Sipiläinen.

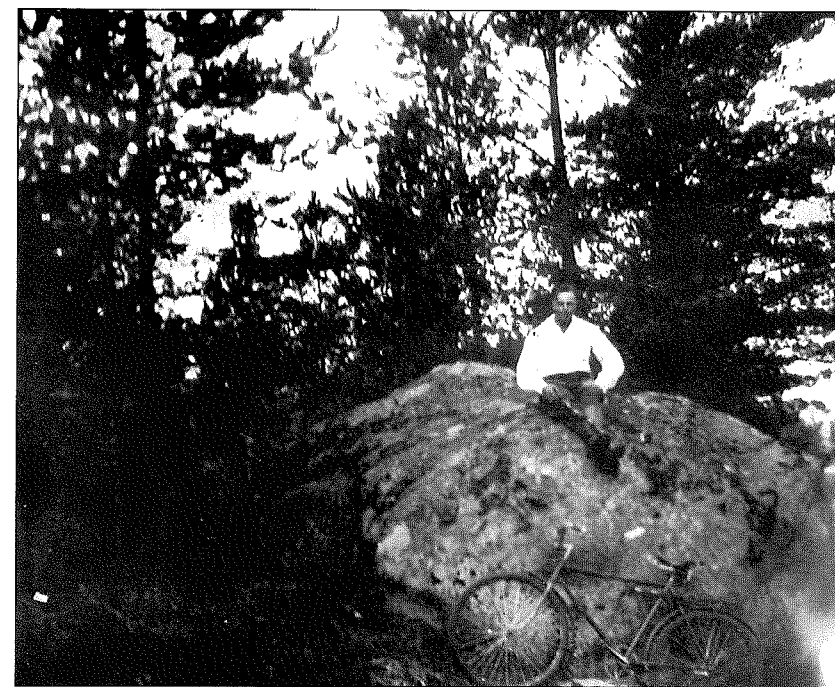
Kenen kuva Metsäpirtin aallonmurtajasta?

Suvannon Seudussa oli vuonna 1994 kuva Metsäpirtin Saaroisista olevasta aallonmurtajasta. Kuvasta tai asiasta tietävältä pyytää yhteydenottoa Arvo Meskanen Nokialta.

- Minua kiinnostaa asia siksi, koska äitini syntymäkotona oli siinä aivan lähellä, noin puoli kilometriä ennen. Lähetin lehtikuvan Nuoran Markulle, ja kesällä 1996 kiertelimme tuntitolkulla Markun autolla Metsäpirtissä - mutta turhaan. Tiet sielläpäin ovat niin paljon muuttuneet, ettemme löytäneet paikkaa, pahoittelee Meskanen.

Hän kertoo tekevänsä sukututkimusta ja toivoo löytävänsä entisen mummulansa, jossa kävi usein äitinsä, isänsä ja siskonsa kanssa alle kymmenvuotiaana poikana.

Arvo Meskaseen saa yhteyden osoitteella Karpalokuja 10, 37130 Nokia tai puhelimitse 03 - 341 3030.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

85 vuotta täytti 26.2.1997. Eemeli Nuora. Hän viettää eläkepäiviään hyväkuntoisena ja seuraa mielenkiinnol-

la ajankohtaisia asioita. Hyvämuistise- na hän mielellään kertoilee Karjalassa elettyjä ja nuoruudenaikaisia asioita. Vietimme rattoisan iltapäivän Eemelin kotona Vesilahden Palhossa, hänen sukulaisensa ja ystäviensä seurassa.

Kuvassa Eemeli poseeraa kivellä noin kaksikymppisenä Nuoranmäen (Sunnissa) Rautuun menevän tien varrella.

Kuvataide- ja kulttuurimatka

Karjalan Liitto järjestää 1.-6.8.1997. kuvataide- ja kulttuurihistoriamatkan Pietariin, Aunukseen ja Novgorodiin. Käyntikohteina ovat mm. Eremitaasi, Iisakin kirkko ja Venäläisen taiteen museo Pietarissa, vanha Kreml ja Historian museon ikonikokoelmat Novgorodissa ja Kuunilan kirkko ja Aleksanteri Syväriläisen luostari Aunuksessa.

Asiantuntijoina matkalla toimivat ikonitaiteen asiantuntija, professori Aune Jääskinen ja historian tutkija, FK Pentti Stranius. Matkan aikana kuullaan monia mielenkiintoisia luentoja ja esityksiä. Lisätietoja Matkatoimisto Finnsov, Leena Lajunen 09- 694 2511.

Vpl. Pyhäjärvi -juhlat kesällä Huittisissa

- Jälleen on käynyt kihujuhlien päivämäärissä hyvä tuuri, sillä Vpl. Pyhäjärvi -juhlat ovat jo 19-20. päivinä heinäkuuta 1997, kertoo Huittisten Karjalaisten puheenjohtaja Reino Äikiä.

- Sakkolalaisten ja pyhäjärveläisten keskenhän on runsaasti paitsi perinteistä naapuripitäjien tuttavuutta myös runsaasti sukulaisuussiteitä, muistuttaa Äikiä.

Eli sakkolalaiset ennättävät pyhäjärveläisten juhliin ennen omaa reissuaan pitäjäjuhille Sakkolaan. Pyhäjärve-

läisten kihujuhlat alkavat Muistojen iltatilaisuutena kello 17. Huittisten kirkossa ja jatkuvat kello 20. ohjelmallisena iltamana Risto Rytin salissa kauppaoppilaitoksella, missä myös pidetään sunnuntain päiväjuhla. Juhlajumalanpalvelus on Huittisten kirkossa sunnuntaina kello 10.

Edellisistä juhlista Huittisissa on jo kymmenen vuotta. Juhlien järjestäjät toivottavat myös kaikki sakkolalaiset tervetulleeksi heinäkuun 19-20. päivinä.

Tilaa sinäkin oma pitäjälehti. Vuosikerta 80 markkaa.

Norjan MM-kisat olivat Suomelle menestys

Samppa Viskari kommentoi kevättalvella Norjassa käytyjä hiihdon MM-kisoja.

Hiihdon arvokisamatkoistani Trondheimin MM-kisat olivat minulle seitsemännettoista (17.) Ryhmääni kuului 18 henkilöä. Lisäksi tulevasta, vuoden 1998 Olympia Naganosta oli viisi japanilaista. Ryhmään kuuluvilla on jo muutamilla kymmenkuntakin arvokisamatkaa kanssani.

ISKURYHMÄN ILOINEN PALUU. Kotimaahan palattiin iloisella ja tyytyväisellä mielellä. Kisat olivat Suomen hiihdolle menestys. Kahdeksan (8) mitalin saavutus nostatti kansallistunteen korkealle. Siniristilippu sekä Maamme-laulu loivat tosi suomalaisen, isänmaallisen tunnelman.

KILPAILUT. Eri osa-alueiden valmentajat, yhdessä kilpailijoiden kanssa, olivat tähdänneet kuntohuipun juuri näihin kisoihin ja se onnistui erinomaisesti. Erityisesti Mika Myllylän saavutukset, niistä tietenkin 50 kilometrin voitto ja maailmanmestaruus, lorauttivat ilon kyyneleet poskilleni, enkä sitä salannut.

Joukkuemäen mestaruus oli loisteliaan kunnonajoituksen tulos. Samoin tyylikkään urheilujoukoissa palvelevan Janne Ahosen voitto.

Suomen miesten hiihtojärjestys viestissä tuntui ennakkoon oudolta. Norja meni kuitenkin menojaan, oli hiihtojärjestys mikä tahansa. Naisten viestipronssi oli yllätys, vertaillessa talven aikaisempia saavutuksia. En kuitenkaan oikein hyväksynyt Satu Salosen hiihtosuoritusta. Viimeisessä kaarteessa hän kiilasi Italian tytön eteen, jolla oli sisäkaarten lattu. Italian ankuri-tyttö joutui jarruttamaan, ettei olisi tullut kolaria.

HISTORIAALLINENTRONDHEIM. Kaupunki viettää tänä vuonna 1000-vuotisjuhliiaan. Viikinkikuningas Ola-

Norjan MM-kisojen kisamaskotin seurassa Heikki Tulento (vas.) Ilona Tulento ja Samppa Viskari.

vi Tryggvason rakensi sinne kuninkaankartanonsa tuhat vuotta sitten ja teki paikkakunnasta maan ensimmäisen pääkaupungin. Nidarosin tuomiokirkko, yksi Pohjolan suurimmista rakennusluomuksista, pystytetty Pyhän Olavin haudalle v. 1070. Kruununkalleudet ovat säilössä Kruunajaiskirkossa.

GRANÅSEN HIIHTOSTADION. Kilpaladut oli sijoitettu erinomaisesti maastoon, kahden puolen stadionia, kolmeen eri tason. Harvahko metsikkö salli seurata katsomosta maastossa eteneviä kilpailijoita. Iso videotaulu oli hyvä ja suomalaisten ollessa suoritusvuorossa tai väliajoissa kuulutus tuli suomenkielellä. Myös kisakuljetukset pelasivat kiitettävästi. Kisaravintolat olisivat voineet olla isompia. Kisaravintoloista parhaat ovat olleet Kanadan Calgaryn olympialaisissa 1988, sekä Saksan Oberstdorsin MM-kisoissa. Kisakeskuksista eri maissa Itävalan Seefeld on mielestäni edelleenkin paras.

KALEVALA-ILTA. Yli kaksi vuotta sitten kävin vaimoni Eevan kanssa vieraamassa alustavasti majoituksen, joka sitten viime kesäkuun matkalla vahvistettiin kirjallisesti. Majoituimme Ingrid ja Magne Lykletin taloon. Hyvän isäntäväen lisäksi täydellinen täysihoidto loi miellyttävän ilmapiirin kisamennestykseen.

Kalevalanpäivän illaksi suunnitelimme isäntäväelle ja seurueen japanilaisille Kalevala-aiheista teemailtaa. Vävyäni, lääkäri Heikki Tulento selvitte norjaksi ja englanniksi Kalevalanpäivän merkitystä Suomessa. Kurkijonelta kotoisin olevan heimonveljeni Tais-to Kekan kanssa istuimme lattialle, laitoimme sormet sormien lomahan ja vedimme "Vaka vanha Väinämöinen" jota Montelan veljekset laulaen tehosivat. Heikin tytär Ilona Tulento esitti laulua ja soittoa, soittaen mm. japanilaisten iloksi heidän kansallislaulunsa. Illan päätteeksi teologiaa opiskellut Olavi Montela lausui loppusanat.

Hän mainitsi mm. että olemme nähneet palkintojen jaossa aina voittajan keskellä - niin oli Golgatallakin, voittaja sielläkin oli keskellä.

KATSEET JO NAGANOON. Ensi vuoden helmikuussa, jos Luoja suo, matkustamme Naganon talviolympialaisiin. Majapaikka on jo valmiina, vain kaksi kilometriä Hakuban hiihtokeskuksesta.

Samppa Viskari

Kertunpäivänä

Lämmينhenkinen, taiteellinen Kertunpäivän juhla keräsi Suomalaisen Oopperan Almi-saliin yli sata henkilöä. Seppelpäisen juhlijän, käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkin johdatti saliin hänen kummipoikansa DI Esko Meloni laulaja Raita Karpon heläytellessä "Me Karjalan lapsia laulavia ja hilpeärintoja oomme..."

Vieraita olivat vastaanottamassa valtiotieteen maisteri Tarmo Jantunen, maisteri Sirkka-Liisa Uutela ja käsityömuseon assistentti Vuokko Kuhlampi.

Opetusneuvos Raili Malmberg toivotti sydämellisesti tervetulleeksi juhlayän kertoen Tyyne-Kerttu sakkolalaisista juurista sekä hänen elämäntyöstään. Melonin perheeltä kuultiin musiikkinumeroita, ja iloa ja vauhtia toi valloittavalla ohjelmallaan musiikin lehtori Marja-Liisa Melonin johtama Nummellan lukion musiikkiryhmä, johon kuului 20 nuorta.

Juhlan päätteeksi Tyyne-Kerttu Virkki kiitti liikuttuneena kaikkia esiintyjä ja esitteli yleisölle myös lähisukulaisensa. Tilaisuus päättyi yhteiseen lauluun "Jo Karjalan kunnailla lehtii puu".

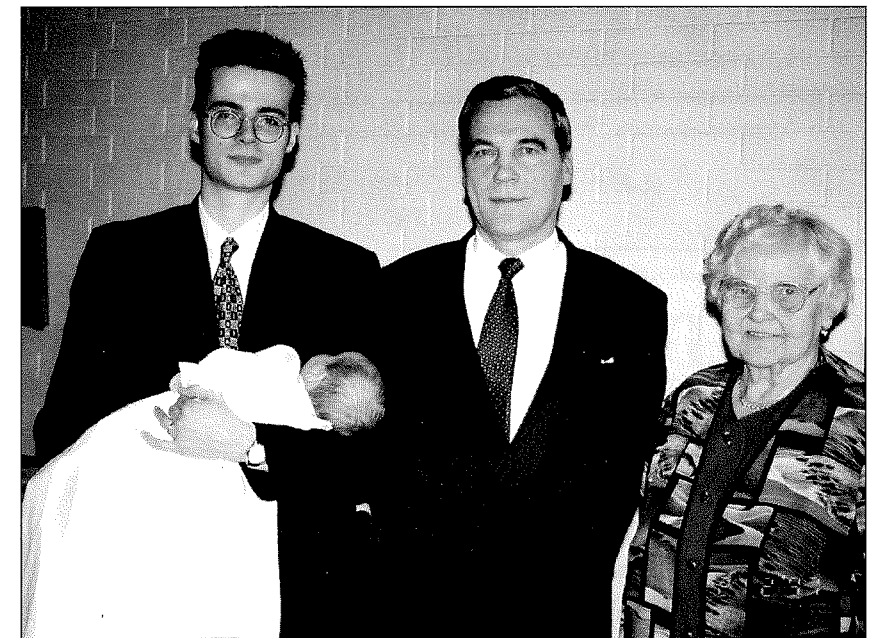
Samppa-hiihto teetti töitä

Tämänvuotinen Samppa-hiihto, sakkolalaisen Samppa Viskarin nimikko-hiihto, teetti järjestäjillään, urheiluseuran Lempäälän Kisalla kovasti töitä. Maaliskuun leudot veivät lumet vähiin, ja talkooväeltä vaadittiin sinnikkyyttä hiihtoreittien lumittamiseen: lunta kärrättiin paikalle kuorma-autoin ja traktorein, ja miesvoimin lapiottiin laduille.

- Tärkeintä oli, että kymmenen vuoden Samppa-perinne ei päässyt katkeamaan, summaa organisaation nokkamies Esa Virtanen.

Kilpa-Sampassa suksi reilut 90 hiihtäjää, kuntohiihtäjien päivänä ladulle uskaltautui noin 80 matkaajaa. Samppa Viskari kiitteli järjestäjiä - kaikkiaan 16. kertaa läpivietyä hiihtoa oli tuskin koskaan jouduttu järjestämään yhtä huonoissa olosuhteissa.

Kuvassa Suvanto-Säätiön edustajat puolestaan kannustavat vuotuista kilpailua stipendin kera. Säätiön stipenddiä luovuttamassa Samppa Viskari ja Esko Kallonen, vastaanottajina kisan Ilpo Laineenoja ja Jorma Kunnas.

Neljä polvea

Neljä sukupolvea yhdessä koossa! Sakkolan Riiskasta kotoisin oleva Sylvia Käppi os. Pekkanen, poikansa Hannu, tämän poika Timo ja suvun nuorimmainen, Timon poika Nikolas Käppi. Kuva on otettu Hannun kotona Nokialla Nikolaksen kastepäivänä 2.2.1997.

Hynnä Tauno
Kurkipolku
37550 MOISIO

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös:

Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (02) 767 4346

sekä Lempäälässä

Anneli Kuisma, Esteri Loponen ja Aaro Viskari

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. (03)-3748

410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetysistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

RAASKAN SÄHKÖLIKE

Liikkeemme täytti 15.04.1997. 50 VUOTTA.

Kiitämme asiakkaitamme puolen vuosisadan aikaisesta luottamuksesta. Merkkipäivää vietimme työn merkeissä.

**A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA
Puh. 03-373 9541**

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902, 03-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

Suvannon Seudun

JUHANNUSNUMEROON

tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa viimeistään torstaina 29.5. Lähetä postia osoitteella Rautasemantie 375, 37550 Moisio.

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA**

SUVANNON SEUTU

◆◆◆◆◆◆◆◆

Seuraava lehti

ilmestyy

kesäkuun lopulla.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1997 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Moisio

Puhelin (03) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku